

20190030018

АГЕНЦИЈА ЗА ХРАНА И ВЕТЕРИНАРСТВО

Врз основа на член 57 став (1) алинеја 1 од Законот за ветеринарно здравство (“Службен весник на Република Македонија“ бр. 113/07, 24/11, 136/11, 123/12, 154/15 и 53/16), директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство донесе

ГОДИШНА НАРЕДБА ЗА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНИТЕ ВО 2019 ГОДИНА

Член 1

Спроведување на мерки за здравствена заштита на животните

Согласно одредбите на оваа наредба во 2019 година ќе се спроведуваат следните мерки за заштита на животните од заразни и паразитски болести:

1. ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ КАЈ СВИЊИТЕ

1.1 Класична чума кај свињите

Превентивната вакцинација против класична чума кај свињите, задолжително треба да се врши на целата територија на Република Македонија.

Вакцинацијата на свињите ќе се врши во текот на целата година со атенуирана вакцина, според упатството на производителот на вакцината. Возрасните грла за расплод ќе се вакцинираат еднаш годишно. Прасињата ќе се вакцинираат повеќекратно согласно упатството на производителот на вакцината. Податоците за вакцинираните свињи треба да се внесат во Инфрамацискиот систем на Агенцијата за храна и ветеринарство (во понатамошниот текст: ИСАХВ) во рок пет дена.

Во промет може да се пуштаат само имуни свињи, односно свињи кои се вакцинирани најмалку седум дена пред напуштањето на одгледувалиштето.

Доколку не постои доказ дека свињите се вакцинирани, задолжително треба да се изврши вакцинација.

За утврдување на постигнатиот имунитет треба да се земаат мостри од свињи и тоа од:

- комерцијалните одгледувалишта и
- одгледувалишта на свињи чувани за сопствени потреби.

Во случај на сомнеж и/или потврдување на болеста, треба да се применуваат мерките пропишани во Правилникот за мерки за сузбивање и искоренување на класична чума кај свињите (*¹).

За свињите кои се убиени и нештетно отстранети заради сузбивање на класична чума на свињите, на одгледувачот на животните, согласно член 49 став (3) од Законот за ветеринарно здравство, му се исплаќа надоместок на штета за директните загуби. Доколку свињите не биле вакцинирани, нема да биде исплатен надомест на штетата.

Трошоците за вакцинација против класична чума кај свињите во одгледувалишта во кои се одгледуваат повеќе од десет животни годишно за тов или приплод (маторици и нерези), во целост се на товар на одгледувачот на животните.

Трошоците за вакцинација против класична чума кај свињите во одгледувалишта во кои се одгледуваат десет или помалку од десет свињи годишно во целост се на товар на Агенцијата за храна и ветеринарство и се исплаќаат согласно одредбите од Програмата за

користење на средства за здравствена заштита на животните во 2019 година и согласно Одлуката за висината на надоместоците за спроведување на активности од јавен интерес од областа на здравствена заштита на животните.

Трошоците за утврдување на имунитетот во целост се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2019 година.

1.2 Биосигурносни мерки во одгледувалишта за свињи

Заради спречување на внесување и ширење на заразни болести кај свињите, одгледувачите на свињи треба да ги воспостават и спроведуваат следните превентивни мерки:

- а) Во комерцијалните одгледувалишта за свињи со шест или повеќе маторици:
- треба да поседуваат документирани постапки за биосигурносни мерки;
 - одгледувалиштето треба да биде оградено и свињите да не се изнесуваат на испаша;
 - може да се внесуваат само свињи кои потекнуваат од регистрирано одгледувалиште и кои се пропратени со сертификат за здравствена состојба;
 - треба да се спроведува редовно чистење, дезинфекција и дератизација;
 - треба да се воспостават и одржуваат дезинфекциони бариери за возила и луѓе на влезот во одгледувалиштето и дезинфекциони бариери за луѓе на влезот на секој објект во одгледувалиштето каде се држат животни;
 - треба да водат евиденција за влез и излез на сите посетители и возила на одгледувалиштето;
 - сите вработени и посетители треба при влез во одгледувалиштето да извршат дезинфекција на рацете и обувките;
 - при секој влез во фармата треба да се користи заштита облека или посебна облека само за таа намена за време на престојот во објектот;
 - треба да се обезбеди посебен простор за гардероба со заштитна облека и санитарен јазол со простор/кабина за туширање, со опрема за перење на заштитната облека;
 - забрането е држење на други видови на животни во објектите каде се чуваат свињи;
 - вработените во одгледувалиштето не смеат да чуваат свињи во своите домови;
 - одгледувачот треба да обезбеди прописно одлагање на ѓубрето и отпадот од фармата;
 - забрането е внесување на храна за лична употреба од лицата кои работат на одгледувалиштето и
 - лицата кои работат на одгледувалиштето не треба да внесуваат или изнесуваат прибор или опрема од одгледувалиштето.
- б) Во комерцијалните одгледувалишта за свињи со пет или помалку маторици:
- одгледувалиштето треба да биде оградено и свињите да не се изнесуваат на испаша;
 - може да се внесуваат само свињи кои потекнуваат од регистрирано одгледувалиште и кои се пропратени со сертификат за здравствена состојба;
 - треба да се спроведува редовно чистење, дезинфекција и дератизација;
 - треба да се воспостават и одржуваат дезинфекциона бариера за луѓе на влезот во одгледувалиштето каде се држат животни;
 - сите вработени и посетители треба при влез во одгледувалиштето да извршат дезинфекција на рацете и обувките;
 - при секој влез во фармата треба да се користи заштита облека или посебна облека само за таа намена за време на престојот во одгледувалиштето;
 - одгледувачот треба да обезбеди прописно одлагање на ѓубрето и отпадот од фармата;
 - забрането е држење на други видови на животни во објектите каде се чуваат свињи
- и
- не е дозволено внесување или изнесување на прибор или опрема од одгледувалиштето.

- в) Во одгледувалишта на свињи чувани за сопствени потреби:
- одгледувалиштето на свињи треба да биде оградено и свињите да не се изнесуваат на испаша;
 - во одгледувалиштето може да се внесуваат само свињи кои потекнуваат од регистрирано одгледувалиште и кои се пропратени со сертификат за здравствена состојба;
 - одгледувачот треба да спроведува редовно чистење, дезинфекција и дератизација;
 - одгледувачот треба да го ограничи влезот на луѓе и возила, да обезбеди прописно одлагање на ѓубрето и отпадот од фармата и
 - при секој влез на одгледувалиштето одгледувачот мора да користи заштитна облека или посебна облека само за таа намена за време на престојот во објектот.

2. ЗАРАЗНИ И ПАРАЗИТСКИ БОЛЕСТИ КАЈ КУЧИЊАТА

2.1 Беснило и дехелментизација

Во 2019 година, сите домашни кучиња и мачки треба да се вакцинираат против беснило на целата територија на Република Македонија. Вакцинацијата треба да се врши согласно Правилникот за начинот и постапката за пријавување на беснило кај домашни и диви животни и мерки кои треба да се преземат за сузбивање и искоренување на беснилото. Вакцинацијата против беснило се врши само доколку животните се идентификувани согласно Правилникот за идентификација и регистрација на домашните миленици. Паралелно со вакцинацијата против беснило, животните задолжително треба да се дехелментизираат со средство кое делува и против причинителот на ехинококозата согласно упатството на производителот.

Трошоците за вакцинацијата против беснило и дехелментизацијата во целост се на товар на сопствениците на животните согласно Одлуката за висината на надоместоците за спроведување на активности од јавен интерес од областа на здравствена заштита на животните.

Податоците за идентификација и вакцинација на домашни миленици треба редовно да се внесуваат во ИСАХВ во рок од пет дена.

2.2 Бездомни кучиња

Бездомните кучиња кои согласно член 28 од Законот за заштита и благосостојба на животните привремено се задржани во прифатилиштата, задолжително треба да се вакцинираат против беснило, дехелментизираат со средство кое делува против ехинококозата, и доколку не се да се идентификуваат согласно Правилникот за идентификација и регистрација на домашните миленици. Сите заловени бездомни кучиња треба да се испитаат на лајшманиоза со акредитирана метода. Кучињата кои се позитивни на лајшманиоза треба да се еутаназираат.

Вакцинацијата, дехелментизацијата, земањето мостри и дијагностичкото испитување и евентуалната еутаназија и нештетно отстранување на мршите во целост се на товар на општината, општините во градот Скопје, и градот Скопје.

3. ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ КАЈ ЖИВИНАТА

3.1 Класична чума кај живината (Авијарна инфлуенца кај живината)

Во текот на 2019 година заради утврдување на присуство на вирусот на ниско и високо патогена авијарна инфлуенца кај живината и другите птици треба да се спроведе активен надзор на авијарната инфлуенца со лабораториско испитување. Надзорот треба да се

спроведува кај сите категории на живина држена интензивно и екстензивно и кај дивите птици согласно Програмата за надзор на авијарна инфлуенца (*2) и дијагностичките испитувања утврдени во Правилникот за мерки за сузбивање и искоренување на авијарна инфлуенца (*3).

Земањето примероци и лабораториските испитувања во целост се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2019 година. Податоците за земените мостри треба да се внесат во ИСАХВ во рок од пет дена.

3.2 Западно нилска треска кај живина

Со цел утврдување на епидемиолошката состојба со болеста западно нилска треска кај живината во текот на 2019 година треба да се спроведува мониторинг со дијагностичко испитување кај живината.

Земањето и праќање на мострите до лабораторија и лабораториската дијагностика се врши на начин утврден согласно член 20 став (1) алинеја 5 од Законот за безбедност на храната.

Трошоците за дијагностичко испитување на западно нилска трека се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните за 2019 година. Податоците за земените мостри треба да се внесат во ИСАХВ во рок од пет дена.

3.3 Њукастелска болест

Целата живина на територијата на Република Македонија во текот на 2019 година треба да се вакцинира против њукастелската болест два пати годишно со вакцина одобрена за таа намена. Вакцинацијата ја вршат овластените ветеринарни друштва, согласно упатството од производителот. Во одгледувалиштата со екстензивен начин на одгледување на живината, првата вакцинација треба да се изврши на пролет, додека втората вакцинација треба да се изврши на есен. Кај новоизведената живина вакцинацијата може да се изврши и помеѓу наведените периоди.

Во комедијалните јата на кокошки несилки, родителски и бројлерски јата вакцинацијата против њукастелска болест задолжително треба да се изврши најмалку два пати годишно согласно програмата за вакцинација на одгледувалиштето.

Во случај на потврдување на болеста, ќе се применат мерките пропишани во Правилникот за мерки за сузбивање и искоренување на њукастелска болест (*4).

За живината која е убиена и нештетно одстранета заради сузбивање на њукастелската болест, на одгледувачот на живината, согласно член 49 став (3) од Законот за ветеринарно здравство, му се исплаќа надоместок на штетата. Доколку живината не била вакцинирана, нема да биде исплатен надомест на штетата. Трошоците за вакцинацијата на живината во целост се на товар на сопствениците на живина.

Со цел проверка на имунитет кај сите категории на живина одгледувана интензивно и екстензивно вакцинирани од њукастелска болест, во текот на 2019 година треба да се спроведе мониторинг со дијагностичко испитување кај живината. Земањето и праќањето на примероци до лабораторија и лабораториската дијагностика се врши на начин утврден согласно член 20 став (1) алинеја 5 од Законот за безбедност на храната.

Трошоците за земањето и испраќањето на примероци и дијагностичко испитување на њукастелска болест се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните за 2019 година. Податоците за земените мостри треба да се внесат во ИСАХВ во рок од пет дена.

3.4 Салмонела (предизвикана од соеви на *Salmonella spp* согласно Националниот план за контрола на салмонела кај живината)

Мерките за надзор, контрола и искоренување на салмонелата кај кокошките несилки, матични јата, бројлери и инкубаторски станици во 2019 година ќе се вршат согласно Правилникот за начинот на вршење на официјални контроли на салмонела и други одредени алиментарни интоксикации (*5) и Националниот контролен план за намалување на присуство на салмонелата кај кокошките несилки, матични јата, бројлери и инкубаторски станици во Република Македонија за период од 2017-2020 година.

Трошоците за испитување на салмонелата се на товар на одгледувачот со исклучок на официјалните мостри земени од официјален ветеринар кои се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2019 година.

4. ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ КАЈ КОПИТАРИТЕ

4.1 Антракс

Во 2019 година во населените места дадени во Прилог 1 кој е составен дел од оваа наредба треба да се изврши превентивна вакцинација на копитарите против антракс, согласно упатството на производителот на вакцината.

Копитарите можат да се напасуваат во населените места дадени во Прилог 1 од оваа наредба единствено доколку се вакцинирани и доколку од вакцинацијата поминало најмалку две недели.

Нововнесените животни како и подмладокот што ќе се принови подоцна, треба да се вакцинираат согласно упатството на производителот на вакцината.

Трошоците за вакцинацијата против антраксот во целост се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните за 2019 година. Податоците за земените мостри треба да се внесат во ИСАХВ во рок од пет дена.

4.2 Инфективна анемија кај копитарите

Во текот на 2019 година треба да споведе мониторинг на болеста инфективна анемија кај копитарите.

Земањето на мострите и лабораториската дијагностика се врши на начин утврден согласно член 20 став (1) алинеја 5 од Законот за безбедност на храната.

При издавање на сертификат за здравствена состојба за копитари, животните треба да бидат тестирани на инфективна анемија кај копитарите 30 дена пред движењето со негативен резултат.

За копитарите кои се убиени и нештетно отстранети заради сузбивање на инфективната анемија кај копитарите, на одгледувачот на животните, согласно член 49 став (3) од Законот за ветеринарно здравство, му се исплаќа надоместок на штета за директните загуби.

Трошоците за земање на примероците и дијагностичко испитување на инфективна анемија кај копитарите во целост се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните за 2019 година. Податоците за земените мостри треба да се внесат во ИСАХВ во рок од пет дена.

4.3 Западно нилска треска кај копитарите

Во текот на 2019 година треба да споведе мониторинг на болеста западно нилска треска кај копитарите.

Земањето на примероците и лабораториската дијагностика се врши на начин утврден согласно член 20 став (1) alineја 5 од Законот за безбедност на храната.

Трошоците за земање на крвните примероците и дијагностичко испитување на болеста западно нилска треска се во целост на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните за 2019 година. Податоците за земените мостри треба да се внесат во ИСАХВ во рок од пет дена.

5. ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ КАЈ ПЧЕЛИТЕ

5.1 Американска чума на пчелно легло

Во случај на сомнеж на американска чума на пчелно легло, доктор по ветеринарна медицина од овластеното ветеринарно друштво треба да изврши клинички преглед на сите пчелни легла во пчеларникот. Од сомнителните пчелни легла се земаат примероци во присуство на официјалниот ветеринар и се испраќаат на лабораториско испитување.

Во случај на потврдување на болеста, се применуваат мерките пропишани во Правилникот за мерките за сузбивање и искоренување на заразни болести на пчелите.

На одгледувачот на пчели, при сузбивањето на американската чума на пчелното легло му се обезбедува надоместок на штета за директните загуби, согласно член 49 став (3) од Законот за ветеринарно здравство.

Трошоците за клинички преглед на пчелните семејства се во целост на товар на одгледувачот односно одговорното лице за пчеларникот.

Трошоците за земање, пакување, испраќање и лабораториското испитување на примероците во целост се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2019 година. Податоците за земените примероци треба да се внесат во ИСАХВ во рок од пет дена.

6. БОЛЕСТИ КАЈ ДИВЕЧОТ

Ловечките друштва, концесионерите на ловиштата и Националните паркови треба да ги пријават и достават мршите од угинатиот дивеч до официјалниот ветеринар кој ќе ги достави на лабораториско испитување.

6.1. Класична чума кај дивите свињи, Африканска чума кај дивите свињи

Ловечките друштва, концесионерите на ловиштата и Националните паркови треба да ги пријават сите застрелани диви свињи и истите задолжително треба да се испитаат на присуство на класичната чума кај свињите и африканска чума кај свињите.

Трошоците за земањето на мостри и лабораториското испитување во целост се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2019 година.

6.2. Беснило

Мерките за следењето и контролата на беснило кои ќе се спроведуваат во 2019 година ќе бидат во согласност со Правилникот за начинот и постапката за пријавување на беснило кај домашни и диви животни и мерки кои треба да се преземат за сузбивање и искоренување на беснилото.

Во текот на 2019 година ќе се спроведе орална вакцинација на лисиците против беснилото на територијата на Република Македонија. Вакцинацијата ќе се спроведе двократно-пролетна и есенска кампања.

Ловечките друштва, концесионерите на ловиштата и Националните паркови треба да ги пријават сите застрелани лисици во рамките на мониторингот на успешноста на оралната вакцинација против беснило.

Сите угинати лисици, лисици заловени во рамките на мониторинг на успешноста на орална вакцинација против беснило, како и лисици сомнителни на присуство на болест (покажуваат симптоми на болест, заловени во близина на наслени места, прегазени од возило и др.) треба да бидат испитани на присуство на болеста.

Трошоците за земање и праќање на примероци и лабораториско испитување се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2019 година.

6.3. Трихинелоза

Ловечките друштва, концесионерите на ловиштата и Националните паркови треба да ги пријават сите застрелани диви свињи и истите задолжително треба да се испитаат на присуство на трихинелоза. Ловечките друштва, концесионерите на ловиштата и Националните паркови од сите застрелани диви свињи треба да испратитат материјал за испитување (мускулен дел од дијафрагмата, дел од масетерот или меѓуребрена мускулатура и јазик).

Трошоците за лабораториското испитување се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2019 година.

6.4. Туларемија, Хеморагична болест кај зајациите и Миксоматоза

Ловечките друштва, концесионерите на ловиштата и Националните паркови треба да ги пријават и испратат угинатите зајаци најдени во ловиштето на лабораториско испитување на туларемија, хеморагична болест кај зајациите и миксоматоза.

Трошоците за лабораториското испитување се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2019 година.

7. ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ КАЈ ОВЦИТЕ И КОЗИТЕ

7.1. Бруцелоза кај овците и козите

Мерките за надзор, контролата и искоренувањето на бруцелозата кај овци и кози во 2019 година треба да се вршат согласно Програмата за сузбивање и искоренување на бруцелоза кај овците и козите.

Надзорот ќе се спроведува на начин утврден согласно Програмата за сузбивање и искоренување на бруцелозата кај овците и козите.

Позитивните овци и кози на бруцелоза по добивањето на резултатот, треба да бидат заклани или еутаназирани и нештетно отстранети. На одгледувачот на животните, согласно член 49 став (3) од Законот за ветеринарно здравство, за одземените грла му се обезбедува надоместок на штетата. Останатите животни од одгледувалиштето под службен надзор можат да се движат само директно во кланица при што надлежниот официјален ветеринар издава документ за испраќање на животни во кланица од

одгледувалишта под службен надзор. Вадењето крвни проби ќе се врши во нови, стаклени тенкослојни, антихемолитични епрувети. Во случај на повторно земање на примероци или ретестирање треба да се користат исклучиво вакумтајнери.

За крвните проби кои се несоодветни за дијагностичко испитување нема да се исплати надомест од страна на Агенцијата за храна и ветеринарство. Од овие животни задолжително е повторно да се извади крв за дијагностичко испитување за што треба да се извести надлежниот официјален ветеринар.

Вакцинацијата, земањето на проби и лабораториските испитувања во целост се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2019 година. Податоците за земените примероци треба да се внесат во ИСАХВ во рок од пет дена.

7.2. Антракс

Во 2019 година во населените места од Прилог 1 од оваа наредба треба да се изврши превентивна вакцинација на овците и козите против антракс согласно упатството на производителот на вакцината.

Напасувањето на овците и козите во заразените подрачја е дозволено единствено доколку животните се вакцинирани и доколку од вакцинацијата поминале најмалку две недели.

Нововнесените животни како и подмладокот што ќе се принови подоцна, треба да се вакцинираат согласно упатството на производителот на вакцината.

Трошоците за вакцинацијата против антракс во целост се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2019 година. Податоците за земените примероци треба да се внесат во ИСАХВ во рок од пет дена.

7.3. Трансмисивни спонгиоформни енцефалопатии (Скрепи)

Мерките за надзор, контролата и искоренувањето на трансмисивните спонгиоформни енцефалопатии (Скрепи) кај овците и козите во 2019 година се вршат согласно Програмата за сузбивање и искоренување на трансмисивни спонгиоформни енцефалопатии (ТСЕ). Во случај на потврдување на болеста на одгледувачот на животните, согласно член 49 став (3) од Законот за ветеринарно здравство, за одземените грла му се исплаќа надомест на штета.

Од секое пријавено угинато животно од видот овци и кози, надлежното ветеринарно друштво треба да земе примероци за испитување на скрепи.

Трошоците за лабораториските испитувања во целост се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2019 година. Податоците за земените примероци треба да се внесат во ИСАХВ во рок од пет дена.

7.4. Ентеротоксемија кај овци и кози

Заради подобрување на епизоотиолошката состојба со болеста ентеротоксемија и намалување на економските штети кај овците и козите, во 2019 година треба да се изврши задолжителна вакцинација на сите овци и кози против ентеротоксемија.

Вакцинацијата ја спроведуваат ветеринарните друштва кои имаат склучено договор со одгледувачот на овци и кози за што треба да издадат потврда за извршени активности од Прилог 2 кој е составен дел од оваа наредба.

Трошоците за вакцинација се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита за 2019 година во висина од 50% од вкупната цена согласно Одлуката за висината на надоместоците за спроведување на активности од јавен интерес

од областа на здравствена заштита на животните, а останатите 50% се на товар на одгледувачот на животните. Податоците за земените мостри треба да се внесат во ИСАХВ во рок од пет дена.

8. ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ КАЈ ГОВЕДАТА

8.1. Бруцелоза кај говедата

Мерките за надзор, контролата и искоренувањето на бруцелозата кај говедата во 2019 година треба да се извршат согласно со Програмата за сузбивање и искоренување на бруцелоза кај говедата.

Надзорот ќе се спроведува на начин утврден согласно Програмата за сузбивање и искоренување на бруцелозата кај говедата.

Вадењето крв треба да се врши со нови, стаклени тенкослојни, антихемолитични епрувети или со вакумтајнери. Во случај на сомнеж, при повторно земање на примероци или ретестирање задолжително е користење на вакумтајнери.

За крвните проби кои се несоодветни за дијагностичко испитување нема да исплати надомест од страна на Агенцијата. Од овие животни задолжително е повторно да се извади крв за дијагностичко испитување за што треба да се извести надлежниот официјален ветеринар.

Позитивните говеда на бруцелоза по добивањето на резултатот, треба да бидат заклани.

На одгледувачот на животните, согласно член 49 став (3) од Законот за ветеринарно здравство, во случај на потврда на болест за одземените животни му се обезбедува надоместок на штетата. Останатите животни од одгледувалиштата под службен надзор можат да се движат само директно во кланица при што надлежниот официјален ветеринар издава документ за испраќање на животни во кланица од одгледувалишта под службен надзор.

Земањето на крвни проби и лабораториските испитувања во целост се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2019 година. Податоците за земените примероци треба да се внесат во ИСАХВ во рок од пет дена.

8.2. Антракс

Во населените места од Прилог 1 од оваа наредба треба да се изврши превентивна вакцинација на говедата против антракс, согласно упатството на производителот на вакцината.

Напасувањето на говедата во заразените подрачја е дозволено единствено доколку говедата се вакцинирани и доколку од вакцинацијата поминало најмалку две недели.

Нововнесените животни како и подмладокот што ќе се принови подоцна, треба да се вакцинираат согласно упатството на производителот на вакцината.

Трошоците за вакцинацијата против антраксот во целост се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2019 година. Податоците за земените примероци треба да се внесат во ИСАХВ во рок од пет дена.

8.3. Трансмисивни спонгиоформни енцефалопатии

Мерките за надзорот, контролата и искоренувањето на трансмисивните спонгиоформни енцефалопатии кај говедата во 2019 година треба да се извршат согласно Програмата за сузбивање и искоренување на трансмисивни спонгиоформни енцефалопатии (ТСЕ).

Во случај на потврда на болест на одгледувачот на животните, согласно член 49 став (3) од Законот за ветеринарно здравство, за одземените грла му се обезбедува надоместок на штетата.

Од секое пријавено угинато животно од видот говеда, надлежното ветеринарно друштво е должно да земе примероци за испитување на ТСЕ.

Трошоците за лабораториските испитувања во целост се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2019 година.

8.4. Туберкулоза

Мерките за надзор, контролата и искоренувањето на туберкулозата кај говедата во 2019 година треба да се извршат согласно Програмата за сузбивање и искоренување на туберкулозата кај говедата.

Надзорот ќе се спроведува на начин утврден согласно Програмата за сузбивање и искоренување на туберкулозата кај говедата.

На одгледувачот на животните, согласно член 49 став (3) од Законот за ветеринарно здравство, за одземените позитивни грла му се обезбедува надоместок на штетата. Останатите животни од одгледувалиштата под службен надзор можат да се движат само директно во кланица при што надлежниот официјален ветеринар издава документ за испраќање на животни во кланица од одгледувалишта под службен надзор пропишан од директорот на Агенцијата.

Трошоците за туберкулинизацијата со единечен интракутан тест се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита за 2019 година во висина од 50% од вкупната цена согласно Одлуката за висината на надоместоците за спроведување на активности од јавен интерес од областа на здравствена заштита на животните, а останатите 50% се на товар на одгледувачот на животните.

Компаративниот интракутан тест, лабораториските испитувања и ретестирањето на животните во одгледувалиштата каде имало позитивни или сомнителни животни во целост се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2019 година. Податоците за земените примероци треба да се внесат во ИСАХВ во рок од пет дена.

8.5. Болест на чвореста кожа

Во 2019 година треба да се изврши вакцинација против болест на чвореста кожа кај говедата, на целата територија на Република Македонија.

Вакцинацијата против болеста на чвореста кожа кај говедата треба да се изврши на начин и во временски рокови кои се утврдени согласно член 20 став (1) алинеја 5 од Законот за безбедност на храната.

Вакцинација на говедата против болеста на чвореста кожа треба да се изврши, согласно упатството на производителот на вакцината и упатството на Агенцијата за храна и ветеринарство. Вакцинацијата се спроведува од овластени ветеринарни друштва кои имаат склучено договор со Агенцијата за храна и ветеринарство.

Пред почетокот на спроведувањето на вакцинацијата, овластените ветеринарни друштва треба да направат детален план за спроведување на вакцинација кој треба да биде доставен до надлежниот официјален ветеринар. Овластените ветеринарни друштва треба да применуваат добри практики за време на транспорт, складирање и апликација на вакцината. Овластените ветеринарни друштва треба да ги почитуваат сите постапки за одржување на ладниот ланец или соодветниот температурен режим како што е назначено од страна на производителот. Согласно методологијата на (ИСАХВ), податоците за секое

вакцинирано говедо треба да се внесат во ИСАХВ од страна на одговорно лице од овластеното ветеринарно друштво во рок од 48 часа од вакцинирањето. Евиденцијата треба да обезбеди поврзување на вакцинираните мајки и подмладокот.

Трошоците за вакцинацијата против болеста на чвореста кожа во целост се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2019 година.

9. ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ КАЈ АКВАКУЛТУРАТА

9.1 Категоризација на објекти

Заради утврдување на здравствениот статус во објектите за производство на аквакултура како и за унапредување на нивото на здравствена заштита на акватичните животни во Република Македонија, во 2019 година треба да се спроведат контроли на објектите за производство на аквакултура и преработка на аквакултура и нивна категоризација врз основа на степенот на ризик во одгледувалиштето во однос на појава и ширење на болести согласно Правилникот за дополнителни услови за надзор кај акватични животни врз основа на анализа на ризик (*6).

9.2 Вирусна хеморагична септикемија (ВХС) и Инфективна хематопоемска некроза (ИХН)

Во 2019 година треба да се врши клинички преглед и земање на примероци од рибите во објектите за производство и преработка на аквакултура. Клиничкиот преглед, начинот на земање и количината на примероци за испитување на ВХС/ИХН треба да се врши согласно Правилникот за условите за ставање во промет на аквакултура, нејзината намена, како и начинот на вршење на официјални контроли при ставање во промет на аквакултура (*7) од страна на надлежните официјални ветеринари.

Трошоците за земањето примероци и дијагностичките испитувања за ВХС/ИХН во целост се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2019 година.

Клиничкиот преглед и земањето примероци, дијагностичките испитувања ќе се вршат на начин и во рокови утврдени согласно Правилникот за условите за ставање во промет на аквакултура нејзината намена, како и начинот на вршење на официјални контроли при ставање во промет на аквакултура. (*8)

9.3 Кои херпес вирус кај крап (КХВ)

Во 2019 година треба да се врши клинички преглед и земање на примероци од рибите во објектите за производство и преработка на аквакултура. Клиничкиот преглед, начинот на земање и количината на примероци за испитување на КХВ треба да се врши согласно Правилникот за условите за ставање во промет на аквакултура, нејзината намена, како и начинот на вршење на официјални контроли при ставање во промет на аквакултура (*7) од страна на надлежните официјални ветеринари.

Трошоците за земањето примероци и дијагностичките испитувања за КХВ во целост се на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2019 година.

Клиничкиот преглед и земањето примероци, дијагностичките испитувања ќе се вршат на начин и во рокови утврдени согласно Правилникот за условите за ставање во промет на аквакултура нејзината намена, како и начинот на вршење на официјални контроли при ставање во промет на аквакултура. (*8)

9.4 Останати болести кај рибите

Заради контрола и надзор на заразната некроза на панкреасот кај пастрмките треба да се изврши лабораториско испитување на подмладокот во јуни, а на матичното јато во декември.

Заради контрола и надзор на бактериски нефритис кај пастрмките треба да се изврши лабораториско испитување во пролет и на есен.

Заради контрола и надзор на пролетната виремија на крапот, задолжително треба да се врши дијагностичко испитување. Редовно испитување еднаш годишно во рана пролет, треба да се врши во рибниците кои произведуваат конзумна риба, рибен подмладок како и кај одгледувалишта на крап одгледувани во кафези/мрежи.

Трошоците за земањето мостри и дијагностичките испитувања на болестите заразната некроза на панкреасот кај пастрмките, бактериски нефритис кај пастрмките и пролетната виремија на крапот во целост се на товар на одгледувачите.

Член 2

Спроведување на надзор на други заразни болести

Заради утврдување на застапеност и евентуалната дистрибуција на некои од особено опасните болести кај животните како и на одредени болести кои имаат големо економско значење согласно член 49 став (2) точки а) и в) од Законот за ветеринарно здравство, Агенцијата за храна и ветеринарство во текот на 2019 година треба да се спроведе надзор на присуството/отсуството како и стекнатиот имунитет на одредени болести. Исто така поради повторно-обновување или добивање на статусот земја слободна од одредени болести треба да врши докажување на отсуството на причинителот на одредени болести.

Начинот и временските рокови за извршување на активностите од ставовите 1 и 3 на овој член ќе се утврдат согласно член 20 став (1) алинеја 5 од Законот за безбедност на храната.

Надзорот треба да се изврши и на присуство и идентификација на вектори - преносители на заразни заболувања кај животните.

Трошоците за спроведување на активностите од ставовите 1 и 2 на овој член се целосно на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2019 година. Податоците за земените примероци треба да се внесат во ИСАХВ во рок од пет дена.

Член 3

Биосигурносни мерки

Со цел постигнување на повисок степен на здравствена заштита на животните, заштита на здравјето на луѓето и животната средина, одгледувачите треба да спроведат дезинфекција, дезинсекција и дератизација (во понатамошниот текст: ДДД). ДДД треба да се врши во одгледувалиштата, објектите, превозните средства и дворовите за одгледување на животни и ја спроведуваат ветеринарните друштва на трошок на сопствениците.

Во случај на појава на болести кои задолжително се пријавуваат, ДДД се врши од овластените ветеринарни друштва по наредба на надлежниот официјален ветеринар.

Трошоците за спроведување на ДДД кај болести кои задолжително се пријавуваат се целосно на товар на Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните во 2019 година, освен доколку се утврди дека одгледувачот не ги почитувал законите од областа на ветеринарното здравство во кој случај, одгледувачот може да ги сноси трошоците и до 100%.

Со цел намалување на ризикот од внесување на одредени заразни и паразитски болести како и заради контрола и искоренување на болестите, одгледувачите на животни треба да спроведат чистење и третирање на животните со користење на средства-репеленти. Средствата-репелентите треба да бидат одобрени од Агенцијата за храна и ветеринарство согласно Закон за ветеринарно-медицински препарати и да се употребуваат во концентрации и на начин утврдени согласно упатството на производителот.

При влез во секое одгледувалиште, ветеринарните работници треба да користат опрема за лична заштита. При секој влез и излез од одгледувалиштето задолжително треба да се изврши дезинфекција на опрема за лична заштита.

При спроведување на ветеринарните активности, за секое животно задолжително треба да се користи неупотребена игла.

Член 4

Идентификација и регистрација на животните

Заради контрола на движењето и здравствената состојба на животните во 2019 година треба да се продолжи со спроведување на системот за идентификација и регистрација на говедата, овците, козите, свињите, копитарите, пчелите, живината, риби, домашните миленици и попис и идентификација на одгледувалишта и на животни во зависност од епидемиолошката состојба во државата. Пописите на животните се вршат од овластените ветеринарни друштва на начин и рокови утврдени од директорот на Агенција за храна и ветеринарство согласно член 55 став (б) од Законот за ветеринарно здравство.

Член 5

Институција која го врши лабораториското испитување

Лабораториските испитувања предвидени со оваа наредба ги извршува лабораторија која за спроведување на лабораториски испитувања за наведените активности има склучено договор со Агенцијата за храна и ветеринарство.

Член 6

Субјекти кои ги спроведуваат мерките согласно оваа наредба

Мерките предвидени со оваа наредба ги извршуваат ветеринарните друштва кои согласно член 41 и 41-а од Законот за ветеринарно здравство имаат склучено договор за вршење на активности од јавен интерес. За извршување на мерките, се плаќа надоместок определен согласно Одлуката за висината на надоместоците за спроведување на активности од јавен интерес од областа на здравствена заштита на животните и Одлуката за висината на надоместоците за спроведување на системот за идентификација и регистрација на животните и висината на надоместокот за дополнителни официјални контроли.

Мерките од член 1 точка 1 подточка 1.1, точка 2 подточки 2.1 и 2.2, точка 3 подточка 3.3 и 3.4, точка 7 подточка 7.4 и точка 9 подточка 9.4 од оваа наредба ги извршува одгледувачот, општината, општините во градот Скопје и градот Скопје и ги спроведуваат ветеринарни друштва кои имаат склучено договор со одгледувачот, општината, општините во градот Скопје односно градот Скопје.

Мерките од член 1 точка 6 подточките 6.1, 6.2, 6.3 и 6.4 предвидени со оваа наредба ги извршуваат и ловечките друштва, концесионерите на ловиштата и Националните паркови кои имаат склучено договор за земање на примероци од диви живоотни и птици заради контрола, сузбивање и искоренување на заразни болести во Република Македонија.

Член 7

Водење евиденција и известување за спроведените активности

Примероците кои ветеринарното друштво ги испраќа на лабораториско испитување треба да бидат означени и пропратени согласно методологијата на работа на информациониот систем на Агенцијата за храна и ветеринарство (ИСАХВ).

Примероците кои ловечките друштва, концесионерите на ловиштата и Националните паркови ги испраќа на лабораториско испитување треба да бидат пропратени со записник од официјален ветеринар кој ќе ја потврди активноста.

Лабораторијата од член 5 од оваа наредба ги прима примероците за лабораториско испитување, искучително доколку истите се соодветно означени и води електронска евиденција за извршените лабораториски анализи. Лабораторијата ги доставува резултатите од извршените лабораториски до ИСАХВ, Агенцијата, официјалните ветеринари и ветеринарните друштва кои ги доставиле примероците, веднаш по електронска пошта и најдоцна за 72 часа по писмен пат. Доколку лабораторијата има обезбедено електронски потпис известувањето по писмен пат не е задолжително.

За сите превентивни активности извршени согласно оваа наредба (вклучително и активностите кои во целост се на трошок на одгледувачот), ветеринарното друштво треба на лице место да пополни и издаде Потврда за извршена активност согласно годишната наредба дадена во Прилог 2 кој е составен дел од оваа наредба во три примероци од кои по една за одгледувачот на животните, официјалниот ветеринар и ветеринарното друштво.

Потврдата за извршена активност од ставот 3 на овој член ја изготвува и издава Ветеринарна комора на Република Македонија.

Доколку одгледувачот на животните од било кои причини одбие спроведување на некоја од мерките од оваа наредба во неговото одгледувалиште, ветеринарното друштво за тоа треба да го известат официјалниот ветеринар писмено со пополнување на Пријава за одбивање на извршување на наредени мерки дадена во Прилог 3 кој е составен дел од оваа наредба.

Говедата, овците, козите, свињите, копитарите, домашните миленици, пчеларниците и одгледувалиштата на живина и аквакултура кои подлежат на некоја од мерките пропишани со оваа наредба треба да бидат трајно идентификувани и регистрирани според Законот за идентификација и регистрација на животните.

Член 8

Завршна одредба

Оваа наредба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 02-20/1
3 јануари 2019 година
Скопје

Агенција за храна
и ветеринарство
Директор,
Зоран Атанасов, с.р.

Прилог 1

Преглед на населени места каде ќе се изврши превентивна вакцинација против Антракс кај овци/кози, говеда и коњи.

Редовна превентивна вакцинација против Антракс треба да се изврши во утврдените дистрикти согласно табелата.

година/станал дистрикт	Населено место	Епизоотиолошка единица	година под контрола (до кога трае дистриктот)
2000	Јажинце	Јегуновце	2020
2003	Забрчани	Прилеп	2023
2003	Бачиште	Зајас	2023
2003	Лешница	Зајас	2023
2003	Речани	Зајас	2023
2003	Грешница	Зајас	2023
2003	Горно Барбареве	Пробиштип	2023
2003	Трипатанци	Пробиштип	2023
2001	Лепопелци	Чешиново-Облешево	2021
2001	Спанчево	Чешиново-Облешево	2021
2001	Соколарци	Чешиново-Облешево	2021
2001	Жиганци	Чешиново-Облешево	2021
2001	Новоселани	Чешиново-Облешево	2021
2001	Врбица	Чешиново-Облешево	2021
2009	Велес	Велес	2029
2003	Оризари	Велес	2023
2002	Радуша	Скопје	2022
2000	Каратманово	Лозово	2020
2001	Сопот	Свети Николе	2021
1999	Могила	Могила	2019
2015	Раовиќ	Сарај	2035

Прилог 3

ПРИЈАВА бр: _____

(за одбивање на извршување на наредени мерки)

На ден _____ 2019 година, ветеринарното друштво _____

_____ беше

одбиено од страна на одгледувачот _____

со РБО _____.

од населено место _____

адреса _____

епизоотиолошка единица _____

да се извршат наредените мерки _____

_____, предвидени со Годишната наредба за здравствена заштита на животните во 2019 година.

Причините за одбивање се:

Забелешки:

Одговорно лице од надлежното ветеринарното друштво:

(потпис)

(^{*1}) Правилникот за мерки за сузбивање и искоренување на класична чума кај свињите е усогласен со Директивата на Советот 2001/89/ЕЗ од 23 октомври 2001 година за мерки на Заедницата за контрола на класичната чума кај свињи, CELEX број 32001L0089, изменета и дополнета со Одлука на Комисијата од 5 декември 2006 година за изменување и дополнување на Директивите 64/432/ЕЕЗ, 90/539/ЕЕЗ, 92/35/ЕЕЗ, 92/119/ЕЕЗ, 93/53/ЕЗ, 95/70/ЕЗ, 2000/75/ЕЗ, 2001/89/ЕЗ, 2002/60/ЕЗ и Одлуката 2001/618/ЕЗ во врска со листите на националните референтни лаборатории и Државни институти, CELEX број 32006D091; Директива на Советот 2006/104/ЕЗ од 20 ноември 2006 година во врска со усвојување на одредени директиви од областа на земјоделството (ветеринарна и фитосанитарна легислатива), поради пристапот на Бугарија и Романија, број 32006L0104; Одлука на Комисијата од 7 ноември 2007 година за изменување и дополнување на Директивите 64/432/ЕЕЗ, 90/539/ЕЕЗ, 92/35/ЕЕЗ, 92/119/ЕЕЗ, 93/53/ЕЗ, 95/70/ЕЗ, 2000/75/ЕЗ, 2001/89/ЕЗ, 2002/60/ЕЗ и Одлуките 2001/618/ЕЗ и 2004/233/ЕЗ во врска со листите на националните референтни лаборатории и Државни институти, број 32007D0729; Директива на Советот 2008/73/ЕЗ од 15 јули, 2008 година за поедноставување на постапките на заведување и објавување на информации од областите на ветерината и зоотехниката и измена и дополнување на Директивите 64/432/ЕЕЗ, 77/504/ЕЕЗ, 88/407/ЕЕЗ, 88/661/ЕЗ, 89/361/ЕЕЗ, 89/556/ЕЕЗ, 90/426/ЕЕЗ, 90/427/ЕЕЗ, 90/428/ЕЕЗ, 90/429/ЕЕЗ, 90/539/ЕЕЗ, 91/68/ЕЕЗ, 91/496/ЕЕЗ, 92/35/ЕЕЗ, 92/65/ЕЕЗ, 92/66/ЕЕЗ, 92/119/ЕЕЗ, 94/28/ЕЗ, 2000/75/ЕЗ, Одлуката 2000/258/ЕЗ и Директивите 2001/89/ЕЗ, 2002/60/ЕЗ и 2005/94/ЕЗ, CELEX број 32008L0073.

(^{*2}) Програмата за надзор на авијарна инфлуенца кај живината и дивите птици е усогласена со Одлуката на Комисијата 2010/367/ЕЗ од 25 Јуни 2010 година за спроведување на програми за надгледување на птичји грип (авијарна инфлуенца) кај живина и диви птици од страна на земјите-членки, CELEX број 32010D0367.

(^{*3}) Правилникот за мерки за сузбивање и искоренување на авијарна инфлуенца е усогласен со Директивата на Советот 2005/94/ЕЗ од 20 Декември 2005 година за мерки на Заедницата за контрола на авијарна инфлуенца, број 32005L0045 и Одлука на Комисијата 2006/437/ЕЗ од 4 август 2006 година за одобрување на дијагностички прирачник за птичји грип како што е предвидено во Директивата на Советот 2005/94/ЕЗ, CELEX број 32006D0437.

(^{*4}) Правилникот за мерки за сузбивање и искоренување на Њукастелска болест е усогласен со Директивата на Советот 92/66/ЕЕЗ од 14 јули 1992 година со која се воведуваат мерките на Европската унија за контрола на Њукастелска болест, (CELEX број 31992L0066).

(^{*5}) Правилник за начинот на вршење на официјални контроли на салмонела и други одредени алиментарни интоксикации е усогласен со Регулативата (ЕЗ) бр. 2160/2003 на Европскиот Парламент и на Советот од 17 ноември 2003 година за контрола на салмонела и други предизвикувачи на зоозоци кои се пренесуваат преку храна, (CELEX број 32003R2160); Регулативата на Комисијата (ЕЗ) бр. 1177/2006 на 1 август 2006 година за спроведување на Регулативата (ЕЗ) бр. 2160/2003 на Европскиот парламент и на Советот во врска со барањата за употреба на специфични контролни методи во рамките на националните програми за контрола на салмонела кај живина, (CELEX број 32006R1177); Регулативата на Комисијата (ЕУ) бр. 1190/2012 од 12 декември 2012 година во врска со целите на Унијата за намалување на *Salmonella Enteritidis* и *Salmonella Typhimurium* во јата на мисирки, како што е наведено во Регулативата (ЕЗ) бр. 2160/2003 на Европскиот Парламент и на Советот (CELEX број 32012R1190) и Регулативата на Комисијата (ЕУ) бр. 200/2012 од 8 март 2012 година во врска со целите на Унијата за намалување на *Salmonella Enteritidis* и *Salmonella Typhimurium* во јата на бројлери, како што е наведено во Регулативата (ЕЗ) бр. 2160/2003 на Европскиот Парламент и на Советот (CELEX број 32012R0200).

(^{*6}) Правилникот за дополнителни услови за надзор кај акватични животни врз основа на анализа на ризик, е усогласен со Одлуката на Советот 2008/896/ЕЗ од 20 ноември 2008 година за насоки за програма за надзор на здравствена заштита кај акватичните животни заснована на проценка на ризик согласно Директива на Советот 2006/88/ЕЗ. (CELEX број 32008L0896).

(^{*7}) Правилникот за условите за ставање во промет на аквакултура, нејзината намена, како и начинот на вршење на официјални контроли при ставање во промет на аквакултура, е усогласен со Директивата на Советот 2006/88/ЕЗ од 24 октомври 2006 година за здравствени барања за аквакултурата и производи од аквакултура и за спречување и контрола на одредени болести кај водни животни. (CELEX број 32008L0088); со последна измена со Директивата на Комисијата 2008/53/ЕЗ, CELEX број 32008L0053 и Регулативата на Комисијата (ЕЗ) број 1251/2008 од 12 декември 2008 година за имплементирање на Директивата на Советот 2006/88/ЕЗ во врска со условите и барањата за сертификација за ставање во промет и увоз во Заедницата на животни од аквакултура и производи од аквакултура и за утврдување на листа на векторски видови, CELEX број 32008R1251.

(^{*8}) Правилник за изменување и дополнување на правилникот за условите за ставање на аквакултура, нејзината намена, како и начинот на вршење на официјални контроли при ставање во промет на аквакултура е усогласен со Одлуката на Советот 2015/1554 од 11 септември 2015 година за утврдување на правилата за примена на Директивата 2006/88/ЕЗ во однос на барањата за надзор и дијагностички методи, CELEX број 32015D1554.

(^{*9}) Правилникот за дополна на правилникот за официјална контрола на салмонела и други алиментарни интоксикации („Службен Весник на Република Македонија“ бр.190/18) е усогласен со со Регулативата на Комисијата (ЕУ) бр. 517/2011 од 25 мај 2011 за спроведување на Регулативата (ЕЗ) бр.2160/2003 на Европскиот парламент и на Советот во врска со целите на Унијата за намалување на преваленцата на одредени серотипови на салмонела кај кокошки несилки од видот *Gallus gallus* и измена на Регулатива (ЕЗ) бр.2160/2003 и Регуллатива бр.200/2010 на Европскиот Парламент и на Советот (CELEX број 32011R0517);